

Лекції 13-14. Натуральне хутро, види, особливості застосування

Зміст

1. Походження матеріалу, особливості застосування при виготовленні одягу.

Натуральним хутром називають вивчені шкурки хутрових і морських звірів, птахів, свійських тварин. Розрізняють такі види сировини: хутряна (хутровина) – не вичинені шкурки звірів, отриманих полюванням (соболь, куниця, білка, росомаха, горностаї, лисиця, норка, видра та ін.), хутрових звірів, вирощених у звірогосподарствах (соболь, лисиця сріблясто-чорна, песець тощо); хутряна сировина свійських тварин – не вичинені шкурки домашніх тварин (ягнят, козлят, овець, кіз, кроликів і ін.); сировина морських звірів – не вичинені шкурки морського котика, тюленя, нерпи; сировина птахів – лебедів, гагар, кайр, пеліканів.

Вичинену шкурку, придатну для виготовлення хутряних виробів, називають напівфабрикатом. До напівфабрикатів належать також пластини, хутряні набори. Пластина складається з однорідних шкурок (або їх частин), дібраних за якістю і зшивши їх разом. Хутряний набір складається з двох-трьох однорідних пластин, підібраних за якістю і з'єднаних разом, використовується для пошиття пальт, хутряних жакетів та інших виробів.

Властивості хутра залежать від будови та якості вичинених шкурок. Якість хутра визначається якістю волосяного покриву та шкіряної тканини, а також міцністю зв'язку волоса зі шкіряною тканиною. Основні показники якості волосяного покриву – колір, блиск, м'якість, висота, густота, пишність, муаристість, пружність, звалювання, усі вони залежать від сезону забою, віку звірів та тварин, особливостей їх вирощування. Колір шкурки може бути натуральним і фарбованим. Натуральні хутряні напівфабрикати здебільшого бувають білого, чорного, коричневого, рудого, голубого, сірого, бурого кольорів. Фарбують шкурки, занурюючи їх у розчин барвника, наносячи густий барвник на поверхню волосяного покриву або трафаретним способом. Блиск волосяного покриву залежить від будови, розміру лусочок, які

покривають волос, його звитості; блиск хутра поліпшує зовнішній вигляд, збільшує цінність хутряних виробів.

Теплозахисні властивості хутра визначаються густотою, висотою, м'якістю волосяного покриву, а також товщиною та щільністю шкіряної тканини. За висотою шкіряного покриву шкурки поділяються на довговолосі – довжина волосяного покриву 4...10 см (песець, лисиця); середньоволосі – 2..4 см (кролик, заєць, норка); коротковолосі – до 2 см (кріт, нерпа). Густота волосяного покриву характеризується кількістю волоса на одиницю площі шкурки. М'якість, шовковистість волосяного покриву залежить від будови хутра, висоти, густоти волоса, а також від співвідношення напрямного, остьового та пухового волоса. Пишність характеризується величиною об'єму, заповненого волосяним покривом, залежить від висоти, густоти та пружності волоса. Остистість визначається кількістю пухового волоса на один остьовий волос. Муаристість – незначна хвилястість деяких ділянок волоса, що утворює гарну поверхню шкурки. Шкіряна тканина має бути м'якою, еластичною, розтяжною, міцністю, стійкою до дії вологи. Стійкість до зношування характеризується здатністю опиратися впливові руйнівних факторів, які діють під час експлуатації хутра і залежить від міцності та подовження волоса і шкіряної тканини, а також від міцності закріплення волоса в шкіряній тканині, міцності забарвлення, звалювання тощо.

Асортимент хутра, яке використовують у швейному виробництві, різноманітний.

Соболь – один із найбільш цінних видів хутра, має густий, пишний, блискучий, шовковистий волосяний покрив середньої довжини, забарвлення від жовто-пісочного відтінку до темно-коричневого, майже чорного, найбільш цінного. Хутро використовують для виготовлення жіночих пальт, манто, пелерин, комірів, головних уборів.

Куниця – цінний вид хутра, яке отримують з основних видів куниць – м'якої та гірської. М'яка куниця нагадує світлофарбованого соболя, з менш щільним волосяним покривом. Гірська куниця характеризується більш грубою,

високою, не дуже щільною остю, пух білий, світло-голубий або сірий. Застовують цей вид хутра також для пошиття жіночого одягу.

Лисиця може бути таких видів: лисиця червона – має щільний м'який особливо пишний волос від світло – сірого до вогняно - червоного кольору; сріблясто – чорна – виведена в звірогосподарства, волосяний покрив чорний, з білою сріблястою остю; білосніжна лисиця чисто білого кольору з чорними плямками на лапках, морді, хвості, з чорною смужкою по хребту. Шкурки лисиць використовують для пошиття пальт, шуб, козушків, головних уборів, комірв, горжеток.

Норка має порівняно невисокий, середньопишний, рівний і густий волосяний покрив, ость блискучу, пух щільний, шовковистий, природне забарвлення – від світло-коричневого до темно-коричневого кольору. Норки, вирощені в звірогосподарствах, бувають білі, голубі, сріблясто-голубі, перлисті, топазові, пастельні. Шкурки норок застосовують для пошиття пальт, шуб, пелерин, палантинів, комірв, горжеток, для оздоблення костюмів, платтів.

Песець – за розміром менший, ніж лисиця. Волосяний покрив особливо пишний, густий, м'який, щільний, з довгою остю білого або голубого кольору. Його застосовують для пошиття шуб, козушків, комірв, головних уборів.

Заяче хутро нестійке до зношування, його фарбують і стрижуть для імітації інших, дорожчих видів. Використовують для виготовлення козушків, комірв, дитячих шапок і пальт.

Ондатра має світло-, темно-коричневий густий середньопишний і м'який волосяний покрив, який складається з шовковистого пуху та пружної, довгої, вертикально розташовані ості. Хутро переважно використовують для пошиття чоловічих головних уборів.

Нутрія має волосяний покрив, який складається з м'якого шовковистого пуху сірувато-коричневого кольору, довгої, щільної, порівняно світлої ості. З нутрії шиють жіночі пальта, коміри, головні убори.

Нерпа щетинисте особливо низькопишне хутро, яке складається з блискучої, пружності та жорсткої ості сіро-жовтого кольору з бурими, чорними або світлими плямами. Використовують для чоловічих і жіночих головних уборів, жакетів, курток.

Асортимент хутра домашніх тварин – це різні види шкурок, знятих з молодняка.

Овчина хутряна – це вироблені шкурки тонкорунних, напівтонкорунних, напівгрубововняних та інших порід овець. Овчина тонкорунної вівці має блискучий, шовковистий, однорідний волосяний покрив з дрібнозакрученого пуху. Напівтонкорунна овчина має однорідний, але грубший волосяний покрив. Овчину цигейської породи овець використовують у стриженому вигляді, фарбують у коричневі, чорні, сірі, бежеві кольори, іноді застосовують резервне (гладкофарбований волосяний покрив з білими кінчиками волоса) і аерографне (імітація під леопарда, барса) фарбування. З овчини шиють пальта, напівпальта, кожушки, дублянки, головні убори. Шкури ягнят каракульської породи овець залежно від віку тварин характеризуються різними властивостями, цінністю, призначенням, наприклад: *каракульча* – шкурки ненароджених ягнят, які мають тонку розтягну шкіряну тканину, короткий м'який, блискучий покрив з чітким муаристим візерунком, найчастіше використовують для оздоблення жіночих пальт, костюмів, головних уборів. *Каракуль* – шкурка каракульського ягняти у віці до 3 днів, із шовковистим волосяним покривом у вигляді завитків різної форми. Колір волосяного покриву буває чорний (здебільшого фарбований), сірий, коричневий, білий, золотисто-коричневий, сріблясто-чорний. З каракуля шиють жіночі пальта, напівпальта, жакети, головні убори. *Мерлушка* – шкурка ягняти грубововняної вівці у віці до 30 днів. Волосяний покрив має розсипчасті завитки у вигляді кілець, напівкілець (степова мерлушка) або складається з прямого вертикального волоса (російська мерлушка північної породи).

Козлик – шкурка молодого козеняти (до 1 місяця), має хвилястий волосяний покрив, порівняно грубий, блискучий, сіро-голубого (натурального) чи пофарбованого кольорового, чорного кольору. Використовують для пошиття жіночих, дитячих пальт, напівпальт.